



### EPIDEMIE MENINGITIDY V ZÁPADNÍ AFRICE



© Olivier Asselin

**Lékaři bez hranic očkovali více než 7 milionů lidí.** Několik západoafrických zemí v současnosti čelí jedné z nejhorších epidemií meningitidy v posledních letech. Desítky týmů *Lékařů bez hranic* a ministerstev zdravotnictví byly zmobilizovány a zahájily léčbu a očkování. V Nigérii, Nigeru a Čadu *Lékaři bez hranic* úzce spolupracovali s úřady na organizaci masivní očkovací kampaně, která zahrnula více než 7,3 milionu lidí.

Epidemie meningitidy se v zemích západní Afriky, v oblasti tzv. pásu meningitidy, objevují pravidelně. V tomto roce však epidemie dosáhla nebývalé velikosti. Podle údajů ministerstev zdravotnictví si epidemie od začátku roku vyžádala již více než 56 000 nemocných, z nichž více než 1900 nemoci podlehl. Ačkoli se na některých místech díky očkovací kampani situace zlepšuje, v jiných oblastech se nemoc stále šíří. *(Pokračování na str. 3)*

**Uvnitř: Pomoc vysídleným a zraněným na Srí Lance a rozhovor s českou zdravotní sestrou o misi v Keni**

## EDITORIAL



První polovina roku 2009 postavila před *Lékaře bez hranic* mnoho výzev - eskalující války v Darfúru, na Srí Lance, v Pákistánu, Demokratické republice Kongo a v mnoha dalších regionech; vážná epidemie meningitidy v západní Africe; rostoucí potřeba reagovat na výživovou krizi v Africe a Asii. Naše týmy se kromě toho stále častěji setkávají se sexuálním násilím páchaným na ženách, rostoucím počtem HIV pozitivních či s rychlým šířením tuberkulózy, především v jejich nových formách odolných vůči lékům.

Politizace některých konfliktů dramaticky ztížila přístup postižených k pomoci. Rovněž vyvolala debaty o tom, jaké dneska musíme překonávat překážky, abychom vůbec mohli pomoci. Debaty o tom, jaká je role nezávislé organizace, jako jsou *Lékaři bez hranic*, a jaké kompromisy můžeme ještě akceptovat, abychom se dostali k lidem, kterým poskytujeme podporu.

Finanční krize, která zatím našťastí nezastavila naše dárcy v jejich ochotě podporovat organizaci, už tvrdě dopadla na ekonomiky států, kde pracuje-

me. Zdražování základních potravin a léků a jejich nedostupnost je jedním z mnoha jejích dopadů. *Lékaři bez hranic* neustále přijímají takové kroky, aby zajistili co nejefektivnější užívání zdrojů, včetně udržení administrativních i provozních nákladů na co nejnižší úrovni.

I přes tyto překážky dokázali *Lékaři bez hranic* doručit tisíce tun zdravotnické a humanitární pomoci a přivést zdravotnický i nezdravotnický personál tam, kde je potřeba. Výzvy a překážky, kterým *Lékaři bez hranic* čelí, nás nakonec pouze vedou k většímu úsilí poskytovat i nadále nestrannou, neutrální a nezávislou pomoc pouze s ohledem na ty, kteří naši pomoc potřebují nejvíce, a svědčit o utrpení těch, jejichž hlas není jinak slyšet.

*Lékaři bez hranic* v České republice a na Slovensku také přispívají k tomuto úkolu. Zkušenosti a odhodlaní dobrovolníci odcházejí pracovat na naše zahraniční mise a projekty nyní podporují i finanční příspěvky soukromých dárců a institucí. To vše je možné jen díky úžasné podpoře veřejnosti, která otevírá svá srdce i své peněženky a umožňuje tak *Lékařům bez hranic* pokračovat v práci.

Chtěl bych využít této příležitosti a vyjádřit naše upřímné poděkování za podporu, které se nám od české a slovenské veřejnosti dostává, a zdůraznit, že právě tato podpora zachraňuje lidské životy a zmírňuje utrpení.

Doufám, že v nadcházejících měsících a letech se nám podaří toto partnerství dále rozvíjet a spolu s našimi dárci, příznivci a dobrovolníky pomáhat milionům lidí po celém světě, kteří potřebují naši pomoc.

Richard Walker,  
ředitel *Lékařů bez hranic* v ČR

**Projekty *Lékařů bez hranic* můžete podpořit ve veřejné sbírce na účtu:  
210 10 50 700 / 2700**

## OBSAH

Epidemie meningitidy v západní Africe  
Meningitida v Nigérii: Svědectví spolupracovníků  
Srí Lanka: Pomoc vysídleným a zraněným  
Rozhovor se zdravotní sestrou Helenou Vlčkovou  
Lékaři bez hranic v ČR

str. 1 a 3  
str. 4  
str. 5  
str. 6  
str. 7

## EPIDEMIE MENINGITIDY V ZÁPADNÍ AFRICE

(Pokračování z 1. str.) **Nejhorší epidemie v posledních letech.** V Nigérii je epidemie nejhorší od roku 1996. Od začátku roku zde bylo zaznamenáno více než 50 000 případů onemocnění a 1500 úmrtí. *Lékaři bez hranic* s nigerijským ministerstvem zdravotnictví spolupracují celkem v 9 státech. Společné týmy organizace a ministerstva navštěvují zdravotnická zařízení v dotčených oblastech, ošetřují nemocné, poskytují zásoby léků a sbírají epidemiologická data. Přestože se situace v některých státech Nigérie pomalu uklidňuje a aktivity týmů zde končí, v jiných oblastech počty nemocných stále rostou.

“Lidé vidí pouze očkování. Očkování je samozřejmě zásadní, protože to je to, co na konec zastaví tuto epidemii. Kdybychom se ale nesoustředili také na správnou léčbu pacientů, byl by počet ztracených životů katastrofální.” Dr. Nico Heijenberg z týmu *Lékařů bez hranic* v Magarii.

Kromě léčby tisíců nemocných zorganizovali *Lékaři bez hranic* ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví také masovou očkovací kampaň, v jejímž průběhu bylo očkováno 4,6 milionu ohrožených lidí ve věku od 2 do 30 let.

Niger je ve srovnání s Nigérií postižen relativně méně, ale i zde se epidemie rozšířila v jižních oblastech země. Týmy *Lékařů bez hranic* ve spolupráci s nigerským ministerstvem zdravotnictví léčí nemocné a očkují ohrožené v regionech Dosso, Maradi a Zider. Doposud bylo zaznamenáno více než 6500 případů onemocnění a 288 úmrtí. Podobně jako v Nigérii i v Nigeru uskutečnili *Lékaři bez hranic* ve spolupráci s úřady masivní očkovací kampaň, která obsáhla 2,6 milionu lidí.



© Olivier Asselin

Epidemií meningitidy byl letos zasažen také Čad. Podle ministerstva zdravotnictví se v zemi objevilo kolem 1000 případů, z nichž ve 114 případech došlo k úmrtí. Týmy *Lékařů bez hranic* zahájily očkovací kampaň na jihu v Dourbali, Goundi a Pala, která zahrnula více než 120 000 lidí.



© Olivier Asselin

**Masové očkování.** Ve snaze zastavit rozšiřování epidemie byla ve spolupráci s ministerstvy zdravotnictví v postižených zemích uskutečněna největší očkovací kampaň v historii *Lékařů bez hranic*, která celkově zahrnula více než 7,3 milionu ohrožených lidí. Logistické nároky této kampaně byly enormní. Bylo třeba organizovat práci téměř tří stovek týmů složených ze spolupracovníků *Lékařů bez hranic* a ministerstev zdravotnictví a v jednoduchých podmínkách uskutečnit očkování milionů lidí, jehož nezbytnou součástí je mj. i bezpečné uchování očkovacích látek v chladu po celou dobu transportu k očkovaným. Např. v regionu Zinder v Nigérii, kde se vyskytla plná třetina případů, bylo nutno každou noc zamrazit více než 8000 ledových balení použitelných pro bezpečnou přepravu očkovacích látek. Očkování zde provádělo 65 očkovacích týmů po šesti lidech. Každý z těchto týmů byl schopen za den očkovat 1500 lidí.

### **Lékaři bez hranic a epidemie meningitidy v západní Africe**

- 187 zahraničních spolupracovníků
- 3 747 místních spolupracovníků
- až 270 očkovacích týmů
- objednáno 8 mil. očkovacích látek
- 1,5 EUR na očkovanou osobu (cena vakcíny není zahrnuta)

## MENINGITIDA V NIGÉRII: SVĚDECTVÍ SPOLUPRACOVNÍKŮ

Letos si epidemie meningitidy vyžádala na severu Nigérie už více než 1500 obětí. Lékaři bez hranic ve spolupráci s nigerijským ministerstvem zdravotnictví uskutečnili proto rozsáhlou očkovací kampaň a léčili nemocné.



© Michael Goldfarb/MSF

V nemocnici panuje spalující vedro, které zde na severu Nigérie ve státě Katsina během období sucha přesahuje i 40°C. Ismael leží na svém lůžku nehybně. Je mu osm let a do Musawské všeobecné nemocnice ho právě přivezl jeho otec. Uprostřed minulé noci se doma probudil a stěžoval si na bolesti hlavy a strnulý krk - dva základní příznaky meningitidy. Díky tomu, že se do nemocnice dostal rychle a začal dostávat vhodná antibiotika, je na dobré cestě k uzdravení.

Na vedlejší posteli leží malý 5-měsíční chlapec, který už tolik štěstí neměl. Přerývavě oddechuje, jeho drobný hrudníček se rychle zvedá a klesá a jeho otec se ho snaží konejšit. Dítě má záchvat a lékaři říkají, že to pravděpodobně nezvládne.

„Když přijдете do zdravotnického zařízení, poznáte děti s meningitidou na první pohled - nehybou se, oči mají zavřené, protože světlo je bolí, a divoce oddechují, protože mají horečku a bolesti,“ popisuje Susan Umstat, zdravotní sestra Lékařů bez hranic, která od začátku krize pracuje v nigerijském státě Zamfara. „Je to opravdu hrozná nemoc. Nedokázala jsem si představit, že jí tady uvidím v takovém rozsahu.“

Meningitida si vybírá svou daň na severu Nigérie od ledna tohoto roku, kdy byly hlášeny první případy. Nigérie se nachází v oblasti, která je známá také jako „pás meningitidy“. „Velké epidemie meningitidy se v této oblasti objevují zpravidla jednou za deset let,“ vysvětluje Dr. Idriss Hallisa, ředitel veřejného zdravotnictví ve státě Katsina. „Poslední velká epidemie byla v roce 1996 a od roku 2006 jsme čekali na další. Letos je ale situace obzvláště špatná.“ Nigérie byla s 50 000 případy onemocnění a 1500 mrtvých zasažena ve srovnání s dalšími zeměmi „páso meningitidy“ nejhůře.

Krizové týmy vyrážejí pravidelně do několik hodin vzdálených vesnic a zdravotnických center, aby vyšetřili pacienty, sbírali epidemiologická data a distribuovali potřebné léky. „Lidé tady jsou si dobře vědomi toho, že je meningitida ohrožuje,“ vysvětluje Dr. Kingsley ze zásahového týmu v Kebbi. „Jsou dost vyděšení rychlostí, s jakou tato nemoc zabíjí. Ale hlavní problém je, že i když zjistí, že asi onemocněli, mnoho z nich se do nemocnice nestačí dostat. Proto náš tým vyjíždí ven a nemocné vyhledává.“

„Pamatuji si na jednu pacientku, malou holčičku, kterou jsme našli v domě v oblasti Dandi. Matka nám řekla, že její dcera má bolesti hlavy a křeče. Když jsme k ní přišli, byla už v bezvědomí. Bylo jasné, že je to meningitida a že je třeba začít ji okamžitě léčit přímo na místě. Dali jsme jí infúzi a zůstali jsme asi hodinu, dokud se její stav trochu nezlepšil. Pak jsme ji transportovali do nejbližšího zdravotnického střediska. Když jsme se druhý den vrátili, byla na tom už mnohem lépe.“

Týmy Lékařů bez hranic a ministerstva zdravotnictví pracovaly nepřetržitě v 9 státech Nigérie - Jigawa, Bauchi, Katsina, Sokoto, Kebbi, Niger, Zamfara, Kaduna a Gombe. Díky spojení masové očkovací kampaně s vyhledáváním a léčbou nemocných a rozdávaním účinných antibiotik mezi zdravotnická střediska se podařilo dosáhnout toho, že případů začalo ubývat.



© Olivier Asselin

„Je to příjemné, když vidíte, jak počty obětí klesají,“ říká Dr. Laurentia Enesi z Lékařů bez hranic, která pracuje v týmu ve státě Katsina. „Když přijedete do nějakého zdravotního střediska poprvé, mají tam třeba 100 nemocných a 50 mrtvých. Když pak přijedete za týden, potom co jste jim poskytli svou pomoc a léky, mají tam mrtvých desetkrát méně. A při další návštěvě už klesají i počty nemocných. To je velice povzbuzující.“

## SŘÍ LANKA: POMOC VYSÍDLENÝM A ZRANĚNÝM – PRÁCE OŠETŘOVATELŮ V NEMOCNICI VE VAVUNIYI

Poslední týdny občanské války na Srí Lance přiměly k pohybu další desetitisíce vysídlených obyvatel a nemocnice na severovýchodě země zaplavily tisíce raněných. Lékaři bez hranic působili mj. v nemocnici ve Vavuniyi, kde poskytovali chirurgickou podporu a ošetřovali pacienty.



© MSF

Každý den strávený v nemocnici je pro Sivananthana náročný a nejinak je tomu i dnes. Pěťadvacetiletý elektrikář z Vavuniye pracuje pro Lékaře bez hranic jako ošetřovatel v nemocnici ve Vavuniyi na severu Srí Lanky. Dnes Sivananthan pracuje na oddělení 9 a 10, tedy na dvou nejvytíženějších odděleních v nemocnici. Pacienti, kteří tu leží, přišli o nohu, někdy o obě, jsou paralyzováni od pasu dolů nebo mají nejrůznější zlomeniny, které jim nedovolují vstát z lůžka. Na těchto dvou odděleních je hospitalizováno na 200 pacientů. Všichni byli zraněni na severovýchodě země, kde zuřila válka mezi Tamilskými tygry a srílanskou armádou. Mnozí z nich jsou tu zcela sami, protože jejich příbuzní jsou mrtví, ztraceni na útěku nebo byli převezeni do některého z táborů pro vysídlené obyvatele.

26 ošetřovatelů Lékařů bez hranic pracuje společně s nemocničními doktory, sestřičkami a dvěma asistenty 24 hodin denně. První ranní hodiny jsou nejrušnější. Práce je tolik, že není času nazbyt. Dnešní službu začal Sivananthan tím, že vyměnil nádoby na moč a pleny starším či nepohyblivým pacientům. Pak musel pacienty nakrmit, umýt, učesat, pomáhat jim chodit či převážet na vozíku k rentgenu nebo na operační sál.

Sivananthan pracuje jako ošetřovatel dva měsíce. „Ze začátku to pro mě bylo těžké. Neměl jsem s ošetřováním a převazováním ran žádné zkušenosti“, vysvětluje Sivananthan. „Lékaři bez hranic nám

ale poskytli školení a naučili nás, jak mluvit s pacienty, jak rozpoznat akutní případy a jak čistit rány. Teď už jsou podobné věci pro mě jednoduché!“

Ošetřovatelská pomoc v nemocnici byla spuštěna v únoru. Všechno to začalo 29. ledna, když do nemocnice přivezli 232 dehydrovaných, vyčerpaných a zraněných pacientů. Projektový koordinátor Lékařů bez hranic ve Vavuniyi Voitek Asztabski byl při tom a nemohl uvěřit svým očím.

„Pamatuji, jak jsme dali rychle dohromady náš tým, aby v nemocnici pomáhal s tříděním pacientů a první pomocí,“ vzpomíná Voitek Asztabski. „Stál jsem tam v šoku a sledoval všechny ty lidi přijíždějící z válečné zóny. Vykládali je ze sanitek a autobusů v hrozném stavu. Neměli nic víc než oblečení na sobě nebo několik věcí v igelitce nebo svázaných v uzlíčku. Pomáhalo jim pár dobrovolníků ze srílanského Červeného kříže. Jinak s těmi lidmi nikdo nebyl. Tehdy mě napadlo, že Lékaři bez hranic mohou pomoci s distribucí základních věcí.“



© Voitek Asztabski/MSF

Ještě tentýž den začali Lékaři bez hranic pacientům rozdávat cestovní tašky a 1000 rupií (asi 8 dolarů), aby si mohli koupit nějaké jídlo nebo zavolat příbuzným. Po třech měsících se pomoc raněným rozrostla. Kromě distribuce základních, ale nesmírně důležitých věcí, jako je oblečení pro děti i dospělé, tašky, sandály, pleny nebo termosky, nyní pro Lékaře bez hranic pracuje přímo 84 ošetřovatelů, jako je Sivananthan. Pracují v nemocnici v několika směnách 24 hodin denně, sedm dní v týdnu. Tahle služba je mimořádně důležitá a zcela nenahraditelná byla na konci dubna a později v polovině května, kdy měla nemocnice 1900 pacientů najednou.

**Před skončením bojů bylo v oblasti Vavuniye téměř 200 000 vysídlených obyvatel, kteří utekli**

před boji na severu, a po skončení bojů přišly další desetitisíce. Tým *Lékařů bez hranic* složený ze 3 chirurgů a zdravotní sestry poskytoval chirurgickou podporu v nemocnici ve Vavuniyi a společně s personálem ministerstva zdravotnictví prováděl až 200 operačních zákroků týdně. V nemocnici rovněž působilo 84 vyškolených ošetřovatelů, kteří zajišťovali každodenní péči o pacienty v nemocnici. Další týmy *Lékařů bez hranic* distribuovaly v táborech kolem města a v Manik Farm energeticky bohaté doplňkové potraviny podvyživeným

a podvýživou ohroženým dětem do 5 let, těhotným a kojícím matkám a dalším ohroženým skupinám, jako jsou staří a hendikepovaní. Kromě toho se *Lékaři bez hranic* dohodli se srílanskou vládou na založení nové polní nemocnice, která má sloužit jako hlavní referenční nemocnice pro 120 000 vysídlených obyvatel v Manik Farm. - V nemocnici v Point Pedro na poloostrově Jaffna pokračuje v práci další chirurgický tým *Lékařů bez hranic*. - Na Srí Lance v současnosti působí celkem 27 mezinárodních a 343 místních spolupracovníků.

## ROZHOVOR SE ZDRAVOTNÍ SESTROU HELENOU VLČKOVOU

V roce 2008 odjela zdravotní sestra Helena Vlčková na svou první misi s *Lékaři bez hranic* do keňské Kacheliby, do projektu na léčbu opomíjené nemoci Kala azar. Když se před několika týdny vrátila ze své druhé mise v Libérii, bez váhání se přidala k týmu dobrovolníků, který vyrazil na turné s výstavou „Zapomenuté světy“. Její součástí jsou totiž i fotografie z projektu v Keni, kde působila. O své zkušenosti z této mise se podělila v rozhovoru.



© MSF

*Co Vás přivedlo k Lékařům bez hranic a jak jste se dostala do Kacheliby?*

Vždy jsem chtěla pracovat pro humanitární organizaci, jenom jsem neměla dostatek zkušeností. Proto jsem pracovala na tom, abych jednou mohla na misi vyjet. Po zkušenostech v Africe jsem se rozhodla kontaktovat *Lékaře bez hranic*, navštívila informační večer, absolvovala pohovor a výběrové řízení ve Vídni a bylo to.

Na začátku jsem měla štěstí i neštěstí. Hned pro mě měli misi a do dvou měsíců jsem měla být v te-

rénu. Kvůli administrativním problémům v dané zemi jsem ale na misi nemohla odjet a čekala jsem další tři měsíce. Tehdy jsem si uvědomila, jak důležitá je u *Lékařů bez hranic* flexibilita. Protože jsem o práci s organizací hodně stála, vsadila jsem na jednu kartu. I když čekání bylo těžké, vydržela jsem to. A stálo to za to. Moje první šestiměsíční mise mě zavedla do Keni, do projektu na léčbu Kala azar.

*Čemu se Lékaři bez hranic v Kachelibě věnují?*

*Lékaři bez hranic* působí v Keni na několika místech. Ale v Kachelibě, v oblasti Západní Pokot, jsme proto, že se tu vyskytuje nemoc Kala azar. Kala azar je parazitické onemocnění, které přenáší malé bodavé mušky. Nebezpečné je v tom, že napadá imunitu. Čím později nemocný přijde, tím těžší je léčba, a pokud se neléčí, dřív nebo později umře, zpravidla do dvou let.

Léčba Kala azar je drahá a keňská vláda na ni nemá dostatek prostředků. Stejně tak testování je v těchto odlehklých oblastech bez vybavených zdravotnických zařízení velmi náročné a ne vždy účinné. Proto jsme sem museli přijít a Kala azar začít léčit.

*A kdo je Kala azar nejvíce ohrožen?*

V Keni se Kala azar vyskytuje v oblasti, kde žijí nomádi z kmene Pokotů. Jsou to pastevci dobytka, kteří často spí venku a právě tehdy jsou vystaveni bodnutí této mušky. Nejčastěji se proto stávají obětí muži a chlapci, kteří spí venku s dobytkem. Ale mezi pacienty jsme měli samozřejmě i ženy a malé děti.

*Jak probíhá léčba?*

Léčba Kala azar je velmi bolestivá a má vedlejší účinky. Základní léčba trvá 30 dní, během nichž dostáváte injekce do svalu. Pět dní před propuštěním

z nemocnice se provede ještě jednou biopsie sleziny, aby se potvrdilo, že se tam parazit už nenachází. U těhotných žen, pacientů starších 45 let a u těch, u kterých se vyvinula rezistence vůči prvnímu léku, se pak podává jiný lék nitrožilně v kapačce. Léčba trvá asi měsíc a je mnohem dražší. Ne vždy je ale léčba snadná a úspěšná, třeba když parazit zůstane ukrytý někde v těle a pacient znovu onemocní a má nepříjemnou vyrážku na obličej a kolem uší.

*Je možné v těchto odlehlých oblastech dělat nějakou osvětu?*

Lidé mají často mylné představy o této nemoci, někdy ani neví, že je smrtelná. Osvěta je proto důležitou součástí programu *Lékařů bez hranic*. U nás cizinců byla samozřejmě jazyková a částečně i kulturní bariéra. Proto osvětu prováděl vyškolený místní tým, který věděl, jakou formou zprostředkovat informace místním obyvatelům. Kromě osvěty na trzích či při setkáních v obcích jsme s týmem také složili a natočili písničku pro místní rádio. Měla velký úspěch, lidé se ozývali a kontaktovali nás a ptali se na nemoc. Jako prevenci jsme rozdávali také moskytiéry, které si domů odnášeli naši pacienti.

*Co pro Vás tato mise znamenala a na co nejvíce vzpomínáte?*

Vím, že tato práce má smysl a ještě dlouho mít bude. Kdybychom tam Kala azar neléčili, obyvatelé by se

neměli na koho obrátit, neměli by přístup k léčbě, žádné léky a zbytečně by umírali.

Pamatuji si na jednoho chlapce, bylo mu 11 a byl hospitalizován v našem středisku. Jmenoval se Kopetum a byl to typický Pokot, který pocházel z odlehlé oblasti v horách. Narozdíl od jiných se u nás léčil asi 4 měsíce, protože se nemohl parazita v těle dlouho zbavit. Vyzkoušel všechny druhy léčby. Protože byl s námi tak dlouho, všichni jsme si k němu vytvořili vztah.

V nemocnici jsme měli hodně dětí a ve volném čase jsme se je snažili nějak zabavit a něco je naučit. Kopetum byl ze všech nešikovnější, rychle se naučil podepsat a bylo vidět, že se chce učit. Napadlo mě, že bychom ho měli dát do školy - školné v Keni je pro nás cizince nízké.

Problém ale byl, že pro Pokoty je nejdůležitějším zdrojem obživy pastevectví a tak se Kopetum měl stát také pastevcem. Jedině jeho otec mohl rozhodnout, aby namísto toho šel do školy - a ten byl daleko v horách. Takže když se Kopetum konečně vyléčil, musel odjet domů a my si říkali, jestli se vůbec někdy vrátí.

Krátce na to jsem z mise odjela i já. Když jsem pak asi po měsíci volala kolegům, řekli mi, že otec Kopetuma do školy ve městě nakonec přivedl. Měla jsem z toho obrovskou radost. Podařilo se mu vyléčit a nakonec dostal i šanci studovat. Na Kopetuma nikdy nezapomenu...

## LÉKAŘI BEZ HRANIC V ČR

- **„Zapomenuté světy“ na turné** - V květnu byla v Brně, Hradci Králové a Plzni k vidění výstava fotografií Jana Šibíka „Zapomenuté světy“, která vznikla ve spolupráci s *Lékaři bez hranic* v Keni a Ugandě. Součástí výstavy byla i veřejná sbírka na zajištění projektů *Lékařů bez hranic*, jejíž výtěžek bude znám po uzávěrce tohoto Zpravodaje. Informace o průběhu výstavy, počtu návštěvníků a vybrané částce budou zveřejněny na [www.lekari-bez-hranic.cz/zapomenute\\_svety](http://www.lekari-bez-hranic.cz/zapomenute_svety). **Všem našim dárcům a příznivcům, jakož i sponzorům a dobrovolníkům, bez nichž by se výstava nemohla uskutečnit, z celého srdce děkujeme!**
- **Spolupracovníci z ČR a SR ve světě** - Misí *Lékařů bez hranic* se v posledních třech měsících zúčastnilo také 15 českých a slovenských spolupracovníků a spolupracovnic z téměř všech zdravotnických i nezdravotnických profesí (chirurg, gynekolog, zdravotní sestra, farmaceut, laborant, logistik, administrátor), kteří působili či stále ještě působí prakticky po celém světě (Haiti, Jemen, Demokratická republika Kongo, Súdán, Gaza, Kyrgyzstán, Pákistán, Myanmar/Barma, Papua Nová Guinea).
- Dne 10. února 2009 proběhlo v prostorách pražského Paláce Žofín slavnostní předání ocenění IX. ročníku soutěže Sestra roku 2008. Dlouholetá spolupracovnice *Lékařů bez hranic* **Terezie Hurychová** se v kategorii Sestra v nemocniční a ambulantní praxi umístila na druhém místě.

# 42 milionů lidí na útěku před hladem, válkami či přírodními katastrofami



© Ton Koene

*Lékaři bez hranic* pomáhají trpícím a nemocným. Poskytujeme odbornou zdravotní péči, psychologickou pomoc, pitnou vodu a nezbytné životní potřeby. Léčíme při epidemiích, očkujeme, v nemocnicích i v mobilních klinikách, v uprchlických táborech i ve vzdálených oblastech, kam se jinak žádná pomoc nedostane. Každoročně pomáháme milionům lidí ve více než 60 zemích světa.

**Pomozte nám zachránit více lidských životů!**

Staňte se pravidelným dárcem Lékařů bez hranic.

Více na [www.lekari-bez-hranic.cz/pravidelne\\_dary](http://www.lekari-bez-hranic.cz/pravidelne_dary) či na tel. 257 090 150.

Děkujeme Vám!



1999:  
Nobelova cena za mír



**Zpravodaj Lékařů bez hranic - informační servis pro dárcy a příznivce.**

Vydavatel a redakce: Lékaři bez hranic - Médecins Sans Frontières in Czech Republic, o.p.s.

Kontakt: Vlašská 332/28, 118 00 Praha 1, tel: 257 090 150, fax: 257 090 155, e-mail: [office@lekari-bez-hranic.cz](mailto:office@lekari-bez-hranic.cz).

Grafika: WTL I.M.C. Services (formou sponzorské podpory).